

SYLABUS
DOTYCZY CYKLU KSZTAŁCENIA 2023-2028
(skrajne daty)

Rok akademicki 2027-2028

1. PODSTAWOWE INFORMACJE O PRZEDMIOCIE

Nazwa przedmiotu	Psychoterapia uzależnień
Kod przedmiotu*	
nazwa jednostki prowadzącej kierunek	Kolegium Nauk Społecznych
Nazwa jednostki realizującej przedmiot	Instytut Pedagogiki
Kierunek studiów	Psychologia
Poziom studiów	jednolite magisterskie
Profil	praktyczny
Forma studiów	stacjonarna
Rok i semestr/y studiów	V rok, 10 semestr
Rodzaj przedmiotu	przedmiot kształcenia kierunkowego
Język wykładowy	polski
Koordynator	dr Jerzy Zięba
Imię i nazwisko osoby prowadzącej / osób prowadzących	dr Jerzy Zięba mgr Barbara Łukasik

* -opcjonalnie, zgodnie z ustaleniami w Jednostce

1.1. Formy zajęć dydaktycznych, wymiar godzin i punktów ECTS

Semestr (nr)	Wykł.	Ćw.	Konw.	Lab.	Sem.	ZP	Prakt.	Warsztat	Liczba pkt. ECTS
10	15	30	-	-	-	-	-	-	3

1.2. Sposób realizacji zajęć

√ zajęcia w formie tradycyjnej

1.3 Forma zaliczenia przedmiotu (z toku): egzamin

2. WYMAGANIA WSTĘPNE

Znajomość podstawowych umiejętności pomocy psychologicznej

3. CELE, EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE I STOSOWANE METODY DYDAKTYCZNE

3.1 Cele przedmiotu

C1	Przedstawienie biologicznych i psychologicznych mechanizmów i modeli uzależnień.
C2	Poznanie metod i technik leczenia uzależnień i rehabilitacji.

C3	Zapoznanie studenta z wybranymi metodami psychologicznych oddziaływań w terapii różnych rodzajów uzależnień.
C4	Przedstawienie skutecznych interwencji psychoterapeutycznych różnych modalności.

3.2 Efekty uczenia się dla przedmiotu

EK (efekt uczenia się)	Treść efektu uczenia się zdefiniowanego dla przedmiotu	Odniesienie do efektów kierunkowych
EK_01	ma rozszerzoną wiedzę o procesach emocjonalnych i motywacyjnych i stanach afektywnych człowieka, które oddziałują na mechanizmy uzależnień.	K_W14
EK_02	ma pogłębioną i uporządkowaną wiedzę o różnych środowiskach wychowawczych, ich specyfice i procesach w nich zachodzących oraz ich wpływie na rozwój uzależnień	K_W20
EK_03	ma pogłębioną wiedzę dotyczącą zasad organizacji wsparcia i terapii osób z uzależnieniami w placówkach wysokospecjalistycznych na terenie Polski, takich jak dzienne i całodobowe ośrodki i centra uzależnień, szpitale psychiatryczne leczące uzależnienia	K_W71
EK_04	potrafi rozpoznawać problemy specyficzne dla różnych rodzajów dysfunkcji w rodzinie, w szczególności: form uzależnienia, patologii, choroby psychicznej i zaplanować sposób pomagania stosując odpowiednie metody terapeutyczne	K_U09
EK_05	identyfikuje procesy społeczne przyczyniające się do rozwoju i podtrzymywania uzależnień w szerokim kontekście powiązań między dyscyplinami nauk społecznych, z uwagi na to potrafi zastosować specjalistyczne i najnowsze metody interwencji terapeutycznych wobec osób uzależnionych	K_U20
EK_06	respektuje różnorodności celów i wartości innych ludzi i odnosi się do nich z szacunkiem, niezależnie od zaburzeń, z którymi się zmagają (np. uzależnienia od alkoholu, środków psychoaktywnych, uzależnień behawioralnych itp.), ich płci, orientacji seksualnej, przynależności do określonej grupy społecznej, wyznania i kultury	K_K02

3.3 Treści programowe

A. Problematyka wykładu

Treści merytoryczne
Uzależnienia biologiczne i behawioralne- diagnoza wg klasyfikacji DSMV i ICD11.
Strategie i techniki w psychoterapii uzależnień -metaanaliza.
Stereotypy społeczne w postrzeganiu osób uzależnionych i członków ich rodzin
Etiologiczne i diagnostyczne teorie uzależnień
Problem dopasowania terapii do pacjenta- praca indywidualna i grupowa
Kwestionariusze i skale stosowane w pracy z pacjentami uzależnionymi
Uzależnienie od alkoholu i substancji psychoaktywnych.

B. Problematyka ćwiczeń audytoryjnych, konwersatoryjnych, laboratoryjnych, zajęć praktycznych

Treści merytoryczne
Uzależnienia od substancji i behawioralne u dzieci i młodzieży.
Nietypowe uzależnienia i ich leczenie- pracoholizm, nałogowy hazard, seksoholizm.
Programy terapeutyczne nastawione na osiągnięcie abstynencji oraz programy redukcji szkód. Picie kontrolowane.
Głód substancji.
Uważność i dialog motywacyjny w psychoterapii uzależnień.
Teoria i terapia poznawczo-behawioralna uzależnień. Konceptualizacja poznawcza w terapii uzależnień.
Strategie interwencji psychoterapeutycznych w leczeniu uzależnień.
Etapy zmiany w terapii uzależnień.
Uzależnienia od innych substancji psychoaktywnych (sterydy, napoje energetyzujące, kofeina, teina).
Psychofarmakologia środków uzależniających.
Problemy terapii osób uzależnionych od substancji psychoaktywnych.
Spółeczności terapeutyczne.
Formy pomocy dla osób współuzależnionych.
Zapobieganie nawrotom.

3.4 Metody dydaktyczne

Wykład: wykład z prezentacją multimedialną.

Ćwiczenia: praca w grupach, analiza tekstów z dyskusją, prezentacja multimedialna, odgrywanie ról

4. METODY I KRYTERIA OCENY

4.1 Sposoby weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody oceny efektów uczenia się (np.: kolokwium, egzamin ustny, egzamin pisemny, projekt, sprawozdanie, obserwacja w trakcie zajęć)	Forma zajęć dydaktycznych (w, ćw, ...)
EK_01-02	egzamin pisemny - test, kolokwium, obserwacja w trakcie zajęć.	w, ćw
EK_03-04	obserwacja w trakcie zajęć, kolokwium	ćw
EK_04-06	obserwacja w trakcie zajęć, analiza jakościowa przygotowanego scenariusza zajęć psychoedukacyjnych	w, ćw

4.2 Warunki zaliczenia przedmiotu (kryteria oceniania)

1. Pozytywna ocena z egzaminu pisemnego – test, ocena wg skali: 5.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 93%-100% (znakomita wiedza) 4.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 85%-92% (bardzo dobry poziom wiedzy z drobnymi błędami) 4.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 77-84% (dobry poziom wiedzy, z pewnymi niedociągnięciami) 3.5 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 69%-76% (zadowalająca wiedza, z niewielką liczbą błędów)
--

3.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia na poziomie 60%-68% (zadowalająca wiedza z licznymi błędami)
 2.0 – wykazuje znajomość treści kształcenia poniżej 60% (niezadowalająca wiedza, liczne błędy)
 Egzamin obejmuje treści wykładu, ćwiczeń oraz zadanych lektur. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń.
 2. Obecność na wykładach (dopuszczalna jedna nieobecność nieusprawiedliwiona).
 3. Pozytywna ocena z kolokwium na ćwiczeniach (kryteria oceny j.w.).
 - Obecność na ćwiczeniach.
 - Aktywność na ćwiczeniach, przygotowanie studium przypadku i scenariusza zajęć psychoedukacyjnych.

5. CAŁKOWITY NAKŁAD PRACY STUDENTA POTRZEBNY DO OSIĄGNIĘCIA ZAŁOŻONYCH EFEKTÓW W GODZINACH ORAZ PUNKTACH ECTS

Forma aktywności	Średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe wynikające z harmonogramu studiów	45
Inne z udziałem nauczyciela akademickiego:	
- udział w konsultacjach	2
- udział w egzaminie	2
Godziny niekontaktowe – praca własna studenta:	
- przygotowanie do zajęć – ćwiczenia, studiowanie literatury	9
- przygotowanie do egzaminu	8
- przygotowanie do kolokwium	9
SUMA GODZIN	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS	3

* Należy uwzględnić, że 1 pkt ECTS odpowiada 25-30 godzin całkowitego nakładu pracy studenta.

6. PRAKTYKI ZAWODOWE W RAMACH PRZEDMIOTU

wymiar godzinowy	nie dotyczy
zasady i formy odbywania praktyk	nie dotyczy

7. LITERATURA

Literatura podstawowa:

Cierpiałkowska, L, Ziarko, M. (2010). *Psychologia uzależnień-alkoholizm*. Warszawa: Wydawnictwa Akademickie i Profesjonalne.
 Mellibruda, J., Sobolewska – Mellibruda Z. (2006). *Integracyjna psychoterapia uzależnienia*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
 Rowicka, M. (2019). *Skuteczna profilaktyka uzależnień behawioralnych*. ORE: Warszawa
 Woronowicz, B.T. (2009). *Uzależnienia. Geneza, terapia, powrót do zdrowia*. Warszawa: Wydawnictwo Edukacyjne PARPAMEDIA.

Carnes P. (2010). *Cyberseks: skuteczna walka z uzależnieniem*. Poznań: Media Rodzina. Dodziuk A., Kapler L. (1999). *Nałogowy człowiek*. Warszawa: Toret.
Guerreschi C. (2006). *Nowe uzależnienia*. Kraków: Wydawnictwo SALWATOR. Wasilewska-Ostrowska K.M. (red.) (2014). *Praca socjalna z osobą uzależnioną i jej rodziną: wybrane problemy*, Warszawa: Difin.
Lindenmeyer J. (2007). *Ile możesz wypić*. Gdańsk: GWP

Literatura uzupełniająca:

Johnson, V. E. (1994). *Interwencja. Jak pomóc komuś, kto nie chce pomocy*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.
Sztander, W. (1992). *Metoda interwencji w chorobie alkoholowej*. Warszawa: Instytut Psychologii Zdrowia PTP.

Akceptacja Kierownika Jednostki lub osoby upoważnionej